

seria més aviat GARBI-EGI-A, format amb el basc *garbi* 'net' (Mitzelena, *Apell.*, § 261) (> *GARIBEGIA, amb transposició de BI) alterat per contaminació de *gavarra*.

Molt repetit el derivat collectiu en -ETUM. *Garrabet* és una població important del Nord de l'Armagnac: de la qual es va publicar força documentació arcaica en un dels primers vols. de *Romania* (entorn de 1875).

(2) (o 2 i 3) *Gavaredum* citat en un document de 982 junt amb Pezilhà del Fenolledès denominant un alou posseït per St. Pere de Roda (*Catalunya Carol.* II, 224,3, 244,3); Ponsich (*Top.*, 181) el creu idèntic a un *Garrabet* del te. de Sornià, potser no igual a *Cal Garravet*, casa de Talau (XXIV, 11.6), perquè hi ha tota la vall de la Castellana, entremig, però pot ser reflex d'aquell.

(4) Poblet al capdamunt del Berguedà, on s'ha canviat la terminació del nom per una de sentit equivalent: avui *gəbərōs*, en un afl. dr. de l'alt Llobregat (el que baixa del Coll del Pal, a desembocar entre Bagà i la Pobra de Lillet) (1923). 1255: *Gauarret* (Serra, *Pinós Mtpl.* I, 10); dades tant o més antigues en Balarí (*Orig.*, 190), id. 1289, 1290, 1297 (SerraV., ib., vol. III, 216); 1313: *Gavaret* (SerraV., 127). *Gavarret*, *rreto* 1288, 1325, 1351 (id., vol. III, 252, 206, 216); 1359: *Gaverret* (CoDoACA XII, 66). La forma moderna, després de l'E. Mj.: 1574: St. Genís de *Gavarrós* (Serra, III, 256).

(5) *Gavarret* agre. de Bonansa (congost: Gourdon, *Bu. Ass. Exc. Cat.* XII, 118); *gabařét*, oït a Llesp (XIII, 18.16). En el cens de 1495, figura amb 6 focs, com annex de Cirès.

GAVARRESA, Riera *gəbərēzə*, oït a diversos llocs del seu curs, 1927 ss.: el gros afl. esq. del Llobregat, que hi desemboca a Artés, provinent de la Serra d'Alpens. Ha tingut sempre -rr- doble, i s simple, com avui, encara que els documents més antics, sovint confonen els símbols gràfics (de les dobles i les simples); en tot cas consta des de l'època arcaica (*Cat. Car.* II). 908: «in com. Manresa, in castro *Oristense* ['Oristà']», in agiencias de S. Ma. *Olostensis*, in loco ubi dr. *Kavaresa*» (*Dipl. Cat. Vic.*, orig. 41, § 443); 944: «kastro *Oristensem* --- St. Ma. *Olestensis*, in rio *Gavaressa* ---» (id., § 109); a. 1000: *Uriste*, in ipsa civitate in rio *Gavaressa*» (id., 543, § 634); 1295: «hominibus Sti. Petri Vici, qui sunt constituti ultra *Gavarresam*» (Hinojosa, *Reg. Señ. Cat.*, 349).

El sentit etim. és 'riera que passa per paratges embardissats, bosquetans'. És inadmissible, i ben supèrflua, la teoria d'Aebischer (*BDC* XVII, 66-78): que com sempre pretén interpretar la toponímia catalana, sense estudiar el nostre lèxic ni la nostra fonètica, en voler igualar-ho amb els noms fluvials pre-romans GÁBAROS del Bearn, i GABRO- de Friburg [però no som als Alps, benemèrit mestre sufs!], incompatibles amb la nostra -RR- doble.

El nom es repeteix en forma paral·lela en zones ben apartades dins el nostre domini i amb les cone-

gudes variants fonètiques del nom de la gavarra: la *Gavařera*, important riuet que travessa tot el gran te. d'Ibi, fins a desembocar pels de Castalla i Tibi (XXXV, 162). *Gavardesa* NL antic a l'alta Ribagorçana, a Silui, prop de Vilacarle, a. 1060 (M. Duque, *Docs. de Ovarra*, 138.29). En un nom veí, l'origen de la terminació és diferent, -ĒLLA > -ĕza (amb el tractament local de -LL- > -z-) (*E.T.C.* I, 136 (u): Serrat de la *Gavarresa*, te. Aulet, cf. *Cubèsò* (-ELLUM) pda. de Pallerol (XIX, 91.9).

Interessa cotejar aquests noms amb els paral·lels de l'Alt Lenguadoc: localitats dites *La Gavarre* (te. Carcassona etc.); *La Gavarrette* te. Pomes. Molt estesa allí també la metàtesi i la dissimilació -rr- > r-l-. *La Garrabelle* te. Laforce, *Le Garrabel* en el Razès.

GAVARDA, poble valencià, de la Ribera Alta del Xúquer. No hi ha cap raó per posar en dubte que ve de la variant GABARD- del nom de la gavarra, que està tan estesa en els dominis aragones (*DECat*, 431a11-20, 430a29), gascò (430a3-21, *PVArGc*, 470), basc (430a24-26), i també representat en els Pirineus catalans (supra, *Gavardesa*) i llenguadocians (*Gavardo*, a. 1324, Sabarthès). *Gavarda* és a la dr. del riu, a mig camí d'Alberic a la frontera lingüística.

PRON. LOCAL: *gavárda*, a Beneixida, a Castelló Rib. (XXXI, 95.10, 123.26) i en l'enq. del poble mateix, 1962 (XXXI, 135-36); *gabárda* a Antella (XXXI, 129.26), però allí ja confonen *v* amb *b*.

MENCIONS ANT. Cap l'a. 1280, un Mateo de *Gavarda*, segurament provinent d'allí, figura sovint en el *Rept.* de Múrcia (ed. Torres Fontes, pp. 109, 243, 250); 1609, cens de moriscos p. p. Reglà i Boronat (p. 110), on figura amb 85 cases de «cristianos nuevos». És important veure que hi havia hagut també la variant -arra, pròpia de l'etim. pre-romana, en el nom d'aquest poble puix que consta escrit *Gavarra* en un doc. de Val. a. 1581, si bé també li diu *Gavarda* abans i després (*An. Ce. Cu. Val.* VIII, 52-53). *Gauarda* en un gravat molt antic p. p. *GGRV* (Va. II, 99-100).

En realitat també hem de donar com testimonis antics del nom d'aquest poble, el de persones que consten en llocs pròxims: 1275 i 1277: Pere *Gavarda*: nomena marmessor testamentari un Joan de Mores, veí de Xàtiva, a. 1275: imprès *Gaverda* (Mtz.Fdo., *Doc. Val. ACA* I, n.º 1906), però la *é* és err., com es veu pel doc. següent, de 1277: P. *Gavarda* i Gil *Gavarda*, cavallers del Regne de València (Soldevila, *Pere el Gran* II, 1.ª part, 91). 1389: *Lucia Gavarda*, doc. val. (Rubió Lluch, *Doc. Cult.* II, 312).

SSiv. (239) en dona cites de mj. S. XIV, i principis S. XV, i que tenia 30 cases de moriscos a fi del S. XVI; en els censos del S. XVI (1563, 1572 i 1602), consta amb 40-46 focs moriscos (Lapeyre I, p. 37); i havent quedat despoblada, se li donà carta de població (l'a. 1612, SSiv.).

Tot fa creure, doncs, que és un nom mossàrab, puix que no pertany al lèxic viu del català; ni l'estructura permetria cercar-li base aràbiga; i res no s'oposa a l'etim. ja anticipada. Fins ara no s'havia dit res de l'etim.,